

INTERVJU SA JEHONA ĐURĐEALOM

Priština | Datum: 18 maj, 2017.godine

Trajanje: 57 minuta

Prisutni:

1. Jehona Đurđeala (Intervjuisana)
2. Aurelja Kadriu (Vodila intervju)
3. Donjeta Beriša (Kamera)

Simboli komentara neverbalne komunikacije u transkriptu:

() – emotivna komunikacija

{ } – intervjuisani objašnjava putem gestikulacije

Ostali simboli u transkriptu:

[] – dodaci u tekstu kako bi se olakšalo razumevanje

Fusnote predstavljaju dodatke kojim uredništvo pojašnjava naselja, imena ili izraze

Prvi Deo

Jehona Đurđeala: Ja sam Jehona Đurđeala. Ja sam izvršni direktor Organizacije “Toka”.

Aurelja Kadriu: Jehona, da li možeš da nam govoriš malo o tvojih uspomena za vreme ranog detinjstva? Šta pamtiš iz tvog detinjstva? Što se tiče porodične porekla?

Jehona Đurđeala: (Nasmeje se) Ja se smejem jer moja memorija je veoma slaba, tako, čemu bih mogla da se sećam. Moja majka je lekar i bila je profesor Medicinskog Fakulteta. Moj otac bio je inženjer i radio je od samog početka od dana otvaranja bio je deo ekipe koja je glavna na izgradnju i funkcionalizovanju “Kosova B”, u KEK [Korporaciji Energetike Kosova] tako reći moji roditelji su tipični Jugoslovenski proizvodi. Moj deda posle Drugog Svetskog bio je učitelj.

Moj otac je porastao u Prizren, pohađao je školu u Prizren, bio je dobar đak i nagradili su ga stipendijom za dalje školovanje i studirao je u Zagrebu. Majka je studirala u Prištini, ali deo specijalizacija na primer ona je završila u Beograd. Prosto mislim oni su proizvodi Jugoslovenskih snova time da ako učiš ima da budeš dobar profesionalista. Imali su radna mesta, obojica. Znači, bili su u jednoj idili sa kojom oni su porasli sa onim svetom koji se razvio u tim godinama, govorim oko '60,'70,'80-godina. I kada su počeli ovi stvari da se dešavaju u Jugoslaviji, povodom smrti Tita, počeli problemi '80 godina i '90 godina, moji roditelji, mislim jedno deset godina minimum nisu znali da dođu k'sebi.

Za to što, na primer ja sam porasla pored *video recordera*. Bila je onako kamera sa trakama, imali smo video player, znači mogli smo da gledamo filmove preko kaseta. Otišli som svakog leta za vreme odmora na more. Pohađala sam kurs engleskog jezika. Meni su mi dali još neke stvari ali nisam se pokazala mnogo talentovana (smeje se) za ples ili muziku. Ali mi smo porasli sa knjigama i svim potrebnim stvarima. Znači bilo je stvarno jedno, kako da kažem, jedna tipična idila. Neka nuklearna porodica. I ono od jednom počne da se sruši. I stvarno išla srušenju...

Ja zapamtim, tada imala sam jedanaest godina, ne pamtim mnogo, ali sećam se ovako neka iskustva. Jedna je bila kada sam se vratila u školi, ja sam bila u školi u “Dardaniji”, ona je bila jedna velika škola. I naravno tu su bili i srbi i albanci na odvojene paralele, međutim isti objekat. I vratila sam se posle zimskog raspusta i sad možeš da zamisliš, sada ne mogu da se sećam na koji razred sam bila ja... ali znala sam tu školu na pamet. I sada trčim stepenicama i kada sam htela da se okrenem na desno da

nastavim i od jednom vidiš jedan zid koga su izgradili za vreme raspusta. I ovo mogu reći da je bilo početak tog odvajanja srba od albanaca .

Oni su uzeli polovinu od naše škole, dok nama su ostavili polovinu škole. A mi smo bili tri puta više učenika. Oni su imali samo jednu smenu. Uzeli su sve najbolje stolice (sme je se), najbolje stolove i sve moguće dok mi sa ove strane samo kakao smo mogli da se snađemo. Sada kada si tako mala i mnogo druge stvari ne ostavljaju veliki utisak. Okej, zid, zid, vodiš po tvome i ne utiče mnogo. Zatim, zapamtim, znači jedna druga stvar koju ja zapamtim koja i nije mene traumatizovala ali zapamtim, da sam imala negde oko jedanaest godina kada sam ja doživela učestvovati prvim protestima. Isto zapamtim protesta kada smo izašli sa sveća i to me potseća da sam imala jednu roze vinđaknu koja još uvek tu mi je, jer mi se pokvarila, poprskala sam voskom od sveća kojeg sam ja držala u ruci.

Bila su ista vremena kada su lupali limom po prozorima i ovakih sličnih aktivnosti, tih mirnih protesti. Stvar koju zapamtim i koje je bilo traumatizovano, bilo je kada su moju majku isterali s posla, za to što navodno ona nije se potpisala za lojalnost srpske države[ne podobna, vernost]. Ali bilo je još više žalosno sa ocem, šta se njemu desilo. Jer sa majkom, prestalo je sve i sada okej, prevaziđeš tu činjenicu, snalaziš se i nastavljaš dalje. Ona je bila otvorila jednu ordinanciju za analize krvi. A dok, ocu oduzimali radno mesto i dali mu neko drugo ponižavajuće radno mesto, kako je on opisao od jednog inžinjera kao zamenik rukovodioca, kako je reko: “Kao da ti uzimaju Mercedesa pa ti daju Fiću”. Pa osim toga znači, da su mu snizili poziciju i koje nije bilo za njega adekvatno prema onog iskustva i stručne spreme, ono koje je bilo još užasno i zastrašujuće ili onaj naš pritisak, i velika ne sigurnost kada je on pošao na posao svakog dana.

Uvek nekako ono vreme oko pola četiri kada se on vraćao kući uvek je bilo sa stresom jer nismo znali kakao je on prošao radni dan, i kojom energijom se vraća. I ono znate kako utiče u porodičnoj atmosferi. I ono u isto vreme možda se ne oseća mnogo, ali posle... posle nekoliko... jer ovo je trajalo pet, šesht godine dok sam ja bila tu. Posle isto stanje se nastavilo ali ja više nisam bila u Kosovo. I svatila sam kasnije da je to stanje bilo mnogo užasno i jedan poseban teror na neki način. Ne znam, jednu stvar koju možda mogu da okružim, koja je bila veoma interesantna da moji su bili formirani stvarno prema one faze, znači ona omladina, ana njihova mladost se hranila ljudskim formatom, faze ljudske idile koju je pružila Jugoslavija na jednom određenom vremenskom momentu.

Ali moje formativne godine, znači od jedanaest godina na dalje bile su sasvim obrnuto. Bilo je totalni raspad, što je pravilno i ne pravilno, šta si zaslužila i šta ne. Znači, kako da ti kažem, za mene nepravda je bila životna činjenica. I oni kao roditelji su se namučili: “Jehona, znaš, gledaj, pazi, jer život nema uvek pravde, znaš, i znaš događaju se i preteške stvari”. Ja sam bila onako: “Pff, boga ti”, mislim se: “Pa ja vidim”. Ovako da na neki način i ako je bilo preteško i stvarno previše stvari da se od jednom promene u životu, kako se stvari menjaju prema takvim okolnostima, to su nepovratne okolnosti. Za to makar nisam imala potrebe, nisam imala potrebe da se suočim sa činjenicom da život ima nepravde, znate, a po gotovo ja mogu reći da jedno pet godine posle rata nikako nismo mogli da se pomirimo sa onim što se dogodilo. Jest, stvarno je tužno, kada pogledaš...

Aurelja Kadriu: Vi ste spomenuli zidanje školskog zida. A da li bi mogli da nam kažete koliko je uticalo ovaj čin u odnosima između drugova i drugarica srbske zajednice? Kakav pogled... a da li ste imali predhodno odnose sa njima?

Jehona Đurđeala: Pa. Vidite ja koliko pamtim jest, da, mi smo živeli u stambenoj zgradi KEK-a. Znači svaka porodica koja je stanovala u toj zgradi imali su nekog zaposlenog u KEK-a. I u našoj zgradi možda bilo je 25-30 procenata srbskih porodica, od prilike u svakom spratu bila je po jedna srpska porodica. Nije da smo imali ono prijateljstvo bože moj, ali ja zapamtim na primer imala sam jednu fazu kada sam ja skupljala salveti [papirne maramice] i u tom slučaju mi smo menjale salveti. A ja sam govorila srbski i bilo je vrlo lako da komuniciram, pa bile su veoma dečje odnose, znate, nisam ni razmišljala ko su ili šta.

Moji roditelji nikada nisu pravili ta odvajanja ili etiketirali ljude na osnovu zajednice ili građanin- seljak i tako te stvari su bile i jesu, postoje. Pa definitivno na određenom momentu, ja ne pamtim kao presečeno, odvajanje samo se sećam da na nekom momentu više nije nam se dalo da sedimo zajedno sa njima... govorim za početak. Zatim onaj posao sa salvetama govorila sam kada sam imala 8-9 godine kako ispadn tamo u '80 godinama, zatim početkom '90 godina. I posle ja sam postala tinejdžerka [adolescenta]. Srednja škola... tada već, već bila sam svesna za sebe, šta oćeš, šta, šta možeš i šta ne možeš za to što si albanac - ka, ovo je definitivno uticalo u...

Sada ponovo zbog razloga da sam svatila da *life's not fair* [život je nepravdan]. Nije bilo ono, da sada ja ima da vodim neki inat, ali pohota definitivno je uticalo. Bila su neka pravila koja nisu napisana. Nikada nisam znala tek kasnije ja sam razumela kako smo se organizovale u, kako smo se kretali, kako smo živeli, bez reči, ali svi smo poštovali ista pravila krejt. Na primer, ja sam se porasla u Dardaniji. Ja ne pamtim da sam otišla preko Goleške ulice gde je sada kino ABC, tamo gde su bile kancelarije "Postpesimista". Nisam znala uopšte šta ima preko, *like* baš u opšte. Za mene moj grad je bio Kičma. Tako tu Dardanija, Kičma. Tu smo izašli, tu smo se družili. Ne nad Kičme, ima nekih kafića u Kičmi... malko kod, "Tri šešira" [na Srpskom] bilo je jedan kafić "Džani"....

I tako znači samo do "Postpesimistat" mi smo otišli. Inače, znači moglo se samo organizovanje i tako da morali smo samo po sebi limitirati u prostoru. Ja sam bila u školi "Dževdet Doda", a i ona [škola] je bila na istom delu Prištine. Sve druge stvari su bile limitirane posle [časova] 11.00 nisi mogla biti napolje a dok srbi su tek tada izašli, posle 11.00....Pa mislim ovo je jedno od razloga što sam ja bila toliki obožavatelj za "Postpesimiste" bilo je tako da si počela polako-polako da ti se budi zainteresovanje, budi se želja za eksplorisavanje, da radiš neke stvari, i ne možeš. Ne možeš da ideš u biblioteci za to što si albanca. Ne možeš da ideš u "Boro i Ramiz" gde su bile ove stvari, tada bilo je kulturni centar, posle pošto si albanac ne može se u bazenu kupati [u jezero] i to što si albanac.

Znate, počneš da kažeš, znaš, oh, jer nema šta da radiš sama sebi i naravno da držiš neku sekiraciju, ljutnju, nervozu *Life is not fair* [Život nije fer] i onda pokušaš da se snalaziš kako možeš. Ja sam mnogo čitala. Imala sam, na primer ovo je da pripadaš jednoj porodici stručnjaka tu su neke posledice, kao proizvod jugoslovenskog prototipa. U mojoj kući svi su čitali. Moj otac igra šah. Na primer bila je "Politika" neka dnevna novina pisana u čirilici. U njoj jedna sekcija za šah, i zbog toga je on kupio tu

novinu. I tako ja sam naučila da čitam ćirilicu. I posle mogla sam da kupim knjige koje su bile napisane u ćirilici. Enciklopedije... bila jedan časopis za omladinu, mnogo budi radoznalost za astronomiji, psihologiju, i šta ne. Bile su pristupačne za mene. Tako da sam malo postigla da ne bih ostala skroz vani. Ali ima jedan limit ovoga šta se može absorbirati, doživeti, i sav razvoj preko čitanja. I sve ove druge stvari su bile nemoguće.

Aurelja Kadriu: Posle postavljanja školskog zida, da li se menjao diskurs predavanja od strane profesora, to mi interesuje?

Jehona Đurđeala: Ne sećam se, pravo da vam kažem. Ja sam navela, kada se postavio školski zid, ja sam bila mala i znate ja sam prihvatila onako: "Oh, OK", i ja sam nastavila dalje, ne sećam se više.

Aurelja Kadriu: A dali se sećate kakav je bio diskurs predavanja u srednjoj školi? Da li su dobili nacionalističke nianse?

Jehona Đurđeala: Pfff.... Da, da, ne znam ni ovome se ne sećam, ni...

Aurelja Kadriu:... i tekstovi knjiga u kojim ste učili u srednjoj školi?

Jehona Đurđeala: Pa, nije da imam neko, neko, znači ne sećam se nešto kao primer koji je bio nešto eklatantan. Da imali smo profesora istorije, koji je stalno bežao... ja mislim da je bio u Nacionalnom Frontu, jer nonstop bio po nekim, imao neke albansku idealnu filozofiju i za žrtvovanje albanaca, i uvek izvukao albance kao savšeni ljudi i kao najbolji, najplemenitiji i onda meni su mi se činile malo banalno.

Aurelja Kadriu: Jeli imao one dugačke priče, šta sve nama urade naške?

Jehona Đurđeala: Da, bile su te priče ali ne znam mnogo o tome, ne sećam se. Zapamtim, znate ono, kada je imaš, tačno ovo je taj elemenat da kada imaš nešto, i imala sam...

Moj prvi ljubavnik bio je iz Severnog Irlanda, i tu sam ja videla da ljudi koji porastu pod *low intensity long term conflict* [dužim konfliktima pod slabim intenzitetom], znači da ovi konflikti koji traju dugo, ali nema rata, ne padaju bombe sa neba svkog petog minuta, prosto, rade ono koje treba da rade, da bi mogli da žive što je moguće bolje. Tako da se dešavaju ove stvari.... Ali ja pamtim kako sam otišla u školi i kako sam mogla da ili kako sam se trudila da napravim taktike. Sada, desilo se da neko nešto govori, nije da mnogo.... Mada ja sam slušala, ali te stvari ja se ne mogu sećati. Osim ovo što ja spominjem Sahita koji predavao istoriju, koji je bio izvanredno dobar čovek, da, tako on je imao neke vijuge nacionalističke.

Aurelja Kadriu: A da li možeš da nam kažeš za ovaj period kada si bila u srednoj školi, kako je bilo, jedan širi pogled? Kako je bilo kada ste izašli noću, kada ste izašli po danu? Kako ste se pokupili, šta ste uradili, koje aktivnosti? Šta ste radili u srednjoj školi?

Jehona Đurđeala: Tako da, mi smo se osećali previše privilegovani, jer mi smo bili u “Dževdet Dodi”, ona je bila jedina škola koja je imala objekat, takav kakav, i na neki način bili su i đaci dobri i najbolji, i od najboljih porodica, recimon.... Sada govorim ponovo za ono, ipak je stvorila neki, neki, neki, neki osećaj zajednice, znate. Tako da, kao tenejdžeri imaš... ti si doživeo jel, tako kako doživljaj tinejdžeria i društva. Samo to ti interesuje: društvo, društvo, društvo. Tako da za školu, prosto ja se sećam normalno recimo. Sada je normalno i imaš neke preporuke, znate, da te neko diktira da pišeš ti, to je da naučiš. Ali za mene je bilo prvo “Postpesimisti”, za mene je bio jako težak ovaj aspekt da ne hranim moju radoznalost i da naučim puno stvari, i da probam više stvari, jer u tom pogledu bilo je mnogo izolovano i toliko limitirano.

Bio je u katoličkoj crkvi, bio je jedan mladi dečko, zvao se Ilir Rodići, on je arhitekta. I on svake nedelje pokupio je nas jednu grupu mladih, to je bilo za sve koje vole da idu. Znači nije bilo... ne znam ni sama kako sam saznala, da, jednom nedeljno smo otišli i razgovarali smo. Znate, nije bilo ništa drugo, samo mi mo otišli i on je nama postavio pitanje kao na primer: “Šta mislite za Beatles-at?” Znate? I sada ti si dodala nešto, mi smo diskutovali za tu temu znate. I ja vam kažem, znači koliko je ovo bilo primitivno, i otišla sam apsolutno, redovno sa velikom voljom, samo da te neko pita nešto i da razgovaraš sa drugima, znači, znate, bilo je od velikih vrednosti.

Oni su imali neku novinu koju su pripremili omladina, i tu, sada razmišljam... barem sa Jetom ja tu sam se upoznavala, dok smo pripremili novinu, kada smo spremili slike, člankove, i šta znam ja, ovako ove stvari...

Aurelja Kadriu: Koju novinu?

Jehona Đurđeala: “Špresa” se zvala novina. Šta oću da kažem, ja mislim da na ovom aspektu, kakav je bio život tinejdžera, u školi bilo je kako je bilo. I mislila si da su ti poslovi super, jako dobro jer pohađala si u “Dževdet Dodi”, sa dobrim učenicima i u dobrom objektu. Nastavnici su bili dobri, bili su dobri u opšte. Kada se sada sećam, jedan deo su bili manje odgovorni... manje kompetentni, ali imali su dobre namere. Tako da ne možeš da zameriš njihovu pedagogiju. Taj deo života vani, bio je veoma težak. Sa činjenice da nisi mogla da sedneš do kasno i nisi mogla priznati taj limit, tako kako sam rekla. Tako da ima momenata, kada su bile, *creepy* [čudno]. Ono, od najtežih.

Pa mogu da pričam jedan slučaj. Bilo je... bila sam sa nekoliko mojih drugarica, idem putem prema...tamo gde je danas katolička crkva “Tri... “Tri kape”, u pravcu podvožnjaka, idemo mi. Ništa mi idemo i govorimo. I sada jedna anonimna tenejdžerka, la-la-la, mi idemo prema jednog kafića. Kafić je imao nekoliko stolica vani, i kako smo počeli da razgovaramo sa drugaricama, znaš, već kada sam čula jedan oštri anonimni glas, obraća se meni: “*Hej mala tiše malo*” [na Srpskom] i to jako agresivno, koje na srpskom ispadne: “Hej ti mala, govori tiše”. I na tome ja okrenem glavu, videla sam jednog kako su nazvali dizelaša. To su bili neki mladi ljudi koji su bili nadeveni pod istim boj.... Bila je jedna vrsta, profila od“barabe” tada. I okrenula sam se i samo sam rekla: “*Izvini*” [na srpskom]. Onako instiktivno ja sam se izvinjavala.

I ja sam nastavila. I on onako kao: "Ajde opraštam ali ne moj više da mi napuniš glavu mnogo". Mi smo nastavili da, da hodamo i mislim i spominjem nakon 20 godina, kada sam napravila tri-četiri koraka i ja sam se kajala: "Što mene teraše da se ja izvinjavam nekome, koji je stanovnik isto kao ja na ovom gradu, ovaj put pripada i mene ukoliko pripada i njemu!" I nekako bilo mi je krivo, nervoza sama sebi, zašto ja sam ispala takva, instiktivno da se izvinjavam. Znaš, prosto da se osećam privilegovana što ti daje prilike da dišeš u tvom gradu. Bilo je teško, pre teško, toliko da kada staneš i razmišljaš, ali priroda čoveka je takva, znaš, i tako, da praviš od sebe sve čak što više, inače, teško je da živiš, teško je da se izlazi od kuće.

Aurelja Kadriu: Kakvi su bili odnosi sa vašom generacijom sa kojima ste bili i sa kojima ste se družili u školi, kod kuće, dok vi ste bili i u istoj zgradi?

Jehona Đurdeala: Ja sam imala tu - i tamo... dok sam bila u "Postpesimista" znači bili su neki učenici koji su bili i u "Sami Frašeri", ali ne mnogo. Mi smo imali neku aroganciju, definitivno. Pa mislim, sećam se ona bila je u "Sami Frašeri", jedna cura. Nisam je mnogo volela, bila je, zašto je bila tu u "Sami Frašeri" (nasmije se), bila je nekako razmažena... Ne znam, treba da pitaš nekog drugog šta može da kaže više u vezi ovoga. Ali ono koje ja pamtim to je zaista bio izvanredan *specijalan osećaj* [poseban] što smo mi u "Dževdet Dodi".

Aurelja Kadriu: Kako se desilo posle vašeg učlanjanje u "Postpesimista"?

Jehona Đurdeala: Ja kako pamtim jest znam da je Petrit došao od učionice do učionice. On je bio ovako u jednoj omladinskoj konferenciji. Ubedio je tu ženu da se nalazi u Norveškoj, tu Kristinu, da organizuje jednu, recimo konferenciju ili jedan sastanak za mlade, pa iz Balkana, iz bivše Jugoslavije. I stvarno izgleda tada je bilo u toku ta stvar.... Dok ja pamtim njega samo kada je ulazio iz učionice do učionice i rekao je: "Potrebni su mi neki dobri učenici, koji poznaju dobro engleski jezik". I ja sam se potrefila u toj učionici. Garentina je bila isto u toj učionici. Ovako izgleda on je pokupio i po drugim učionicama. Ne znam, ovo pamtim. I tako mi smo počeli da se pokupimo. Pokupili smo se po kućama... jedno bajagi dugo vreme. I posle smo nastavili.

Aurelja Kadriu: Kako bi mogla da opisuješ sav period u "Postpesimista"? Kao prvo dinamiku događaja, aktivnosti postpesimista, ovako?

Jehona Đurdeala: Pa za mene "Postpesimisti" bili su... prosto mene su mi dali život. Ne mogu da opišem koji pristup, osim toga da sam tamo srela puno ljude, u okviru "Postpesimista", sastala sam nekoga koji je meni našao jednu stipendiju da bih ja otišla da studiram u Engleskoj. I moj život se na ovaj način promenio. Ono vreme dok sam ja bila u "Postpesimista" bilo je vrlo dobro što se tiče eksitiranja, bila sam okružena jednom grupom mladih koji su kao ja, intelegentni, znatiželjni, energični, bez kompleksa, takvi gladni na svemu. I isto vreme postaneš kao deo nečega, i istovremeno budeš izazvan. Nije da sam izazvana, ali mnogo je bilo, za mene dobrodošlo, imala svog ukusa, i to mnogo. Prosto, ne umem nekako da opišem, to je bilo kao da ti eksplodiraju zraci energije sa svih strana od neke suše, i jedne bedne stvarnosti koja je postavljena.

Znači da prva stvar koju mogu da kažem je to, doba koja je dala izvanrednu energiju, život, nadu ... dala ti neki cilj, ovo je jedno. Drugi aspekt bio je, da je bilo dobrodošla za obrazovni aspekt ne? Znači od nekih stvari koje nisi ni znala da ih naučiš, ali u stvari naučiš, da organizuješ, da koordiniraš, da planiraš, da nađeš rešenje, i bilo šta drugo. I neke stvari koje si naučio, imali smo radnju za novinarstvo, radnju za slikanje, znači ovako su bile neke stvari. Ja sam bila malo više vezana sa fotografijom, organizovali intervju... ja naprimer imam jednu novinu gde sam imala na intervju Ardit Đebrea sa, sa, sa mojim 15 ili 16 godina starosti.

I izgledaju normalne stvari. Zatim, jedna stvar koja je bila izvanredno cenjena, bila je ona mogućnost za putovanje, tu su dve velike dobitke. Jedna je bila mogućnost da izlaziš, i to u jedno vreme kada si veoma mlada, za mene je ovo bilo mnogo značajno i druga je bila od značajne, znači imala si mogućnost da kontaktiraš ljude sa generacije iz svih Republika bivše Jugoslavije. I to na neki prirodan način, da ih vidiš kao ljudi, da i vidiš tenejdžera, kao i ti. I pomagalo je da se ne stvara neka bolest u Balkan, koje znači da se menjaju sasvim u smislu: "Ah, ovi su srbi, i ovi su ovakvi, albanci su ovaki, hrvati su ovakvi".

Nego svatiš da nije tako. Svi su ljudi. I znaš, isključene su neke predrasude, i neke prepreke prema poznavanja i ne osnivati se na izveštaje, znači sa ovim nacijama bivše Jugoslavije, ali i kada sam otišla posle u Engleskoj, gde se suočavaš sa više kulture i race, meni je ovo pomagalo da se snalazim, znači i orijentisem u tom pogledu i da ne ostanem, onako kao: "Haa?" Kao jedan lik sa zatvorenim mozgom. Tako da mogu reći da je bilo apsolutno za transformisanje.

Aurelja Kadriu: A da li bih mogla da nam opišeš sa malo više rečima i detaljima, ako se sećaš onih aktivnosti koje ste imali u "Postpesimista"? Sav proces aktivnosti, kako ste imali, i kako ste doživeli?

Jehona Đurdeala: Ah, ja se ne sećam detaljima i ponovo kažem, ne. Mogu da ti kažem ovako neke elemente na kojima se sećam kada smo pripremili novinu. Imali smo sastanke sa redakcijom, delili smo poslove ko šta može ili ne može raditi. Element koji je bio interesantan definitivno, kao sa aspekta mentoriranja za novinarstvo, i prosto da naučiš kako idu ove stvari, bila saradnja sa "Koha Javore" tada. Jer oni su bili kako da kažem oni koji su nas pomagali na štampanje naše novine, pa i novinari i urednici "Koha Javore" su se bavili sa nama. Bili su kao jedna vrsta, oni su urednici člankova, davali savete *feedback* [suggerisanja].

I slobodno vreme mi smo bili zajedno. I to je bilo interesantno, jer bile su izvanredni karakteri, interesantni, raznovrsni sa pametnim ljudima. Da, videla si šta se dešava u svetu odraslih i to u ono doba kada si sasvim mlada. To su bile lekcije koje su bile dobrodošle za taj period života, znači pod mlade dane.... Pa moraš da pitaš nekoga koji pamti malo bolje. Ne sećam onih mehanizma stvarno.

Drugi Deo

Aurelja Kadriu: Jehona, a da li se sećate kako je bilo proces putovanja? Izazovi sa kojima vi ste se suočili?

Jehona Đurđeala: Ja sam bila, sećam se na jedno tri... pravo da ti kažem, ne sećam se da sam imala neki veliki izazov. Ja sam po prirodi dosta znatiželja pa kada bih videla, nekog koji mi se sviđa na razgovor, što je srbin na primer, meni ne interesuje samo da nabavim razgovor. Tako da se ne sećam se da sam imala neku averziju ili prepreku veliku prema nekome. Bilo je definitivno, bilo je od onih teških diskusija, to znam. Ljudi su znali da udaraju na sto, ustali na noge, izašli napolje to zapamtim velikim emocijama.

Na primer, jednu od pro... programi, po kampovima koji su bili, bilo je u Austriji. Tamo su neke slike , gde smo se naučili da pravimo foto, ito da pravimo one slike belo i crno, da ih slikamo u početku u film, da se razvijaju iste, sokove razne, hemikalije razne. I kada budeš radila te stvari, na primer, sada kada gledam one fotografije, tu je jedan Hrvat, jedan Bošnjak, jedan srbin, i mislim da je dovoljno organizovano. Ja uzmem i izvadim one odavde i dajem drugoj, on radi šta radi... mislim bilo je mnogo transformativno.

Aurelja Kadriu: Ja znam da su postajali "Postpesimisti" i na drugim mestima Balkana. Na kojim mestima se pojavilo po prvi put, i da li ste vi kontaktirali sa njima? Kakvi su bili kontakti sa njima?

Jehona Đurđeala: Bilo je. U Subotici postoji i dan danas, u Vojvodini znači, ima jedna grupa koja je još uvek aktivna. Pa "Postpesimista" ima manje više u svakom glavnom gradu Jugoslavije. Znači i u Zagreb, Sarajevo, Beogradu i Subotici ima i ovde ima. Nije bilo Makedonaca, nije bilo Slovena, tako da bilo je u ovim navedenim mestima. Sada ja ne znam kako su oni organizovani kao što su "Postpesimista"? Pa mislim da osim u Subotici gde su neki entuziasti koji još uvek imaju neku stranicu Facebook-a, ili nemaju. Pa i mislim da su ljudi rastureni po njihovim životima.

Aurelja Kadriu: Onda kakav je bio vaš kontakt sa njima?

Jehona Đurđeala: Vidi, razni ljudi su bili i kontakti su bili razni. Pa mislim bilo je i ljubavnih veza, ljubavi koje su se nadvezivale razne grupe. Ja za sebe većinu kontakata imala sam dok sam išla u kampu. Znam da sam dobila pisma od strane učesnika. Sigurno da i ja sam njima poslala, ali nije da sam mnogo držala te veze sa ostalima.

Aurelja Kadriu: Posle kako ste nastavili život nakon "Postpesimista"?

Jehona Đurđeala: Da u "Postpesimista" došli su jedan bračni par jako interesantan, pa mislim mnogo atipični. Bili su dva Engleza u penziji. Bili su Kuejkera [*quakers*]. Kuejkeri su jedna vrsta denominacije, protestanti koji su pacifisti, oni su pacifisti. Veruju na ravnopravnost i oni su veliki aktivisti čovečanstva. Ona dvojica penzionera imali su jednog antičkog *Land Rover* i odlučili da neće da ostaju u Engleskoj, pa, posle odlučili da se kreću po bivšoj Jugoslaviji i da obavljaju svoje aktivnosti ovaku u *reconciliation* [uz slaganju] sa mladima. I ne znam kako su stigli kod nas u kancelariji, stigli kod nas i dali svoje aktivnosti. Bile su neke aktivnosti koje za nas su bili malo više dečje jer mi mnogo brzo porasli. I što ja znam, da se doхватimo ruka sa rukom i dok stanemo na noge da kažemo *love* [ljubavi] glasno [glasnije], koje smo mi uradili kao poštovanje gostima i mi da njima pravimo njihovu volju.

Pa posle, kikiki {onomatopeja smeha} ali međutim ja se njih sećam kao lik prijatnih ljudi. I ja, baš ja i Garentina i još jedna drugarica Ariana, išli smo u Punto, a da li je bilo nešto slično Punto... baš ovde je bilo, ispod sprata i vodili smo njih da nešto ču me piju, kafu, čaj, ili bilo šta, što znam ja. I u tom razgovoru, u ime zahvalnosti mi smo razgovarali kakve su okolnosti, da su škole katastrofalne, po kućama, to je slaba perspektiva. I to u jednom momentu bez neke agende, ali to u jednom momentu učinilo je da ja pišemo, školama kuejkera u Engleskoj i potrudila sam da im pronađem stipendije i da idu fak... da se školuju. I sve je bilo: "OK, nice [dobro, u redu], zahvaliti". Ali ponovo ono: "Ne može ovo nikada!" Znaš?

Ali ona žena ruku na srce, zadržala svoje reči. I znači, ima neke privatne škole koje su osnovane prije 200-300 godina u Engleskoj koje su ovoga denoma, denominacija i ona je pisala tim školama. I jedna od njih je dala jednu stipendiju, ja sam bila persona za kontakt sa njima. I imala sam neke ujake od majke u Londonu koji su mogli da budu kao *guardian* [starešina], jer potrebno je bilo za vreme raspusta i možeš da ideš kod njih. I bila sam. Otišla sam unutar nedelje. Samo mi stiže poruka: "Imaš stipendiju, kreni!" I to bila sam u Grčkoj, jednim sličnim programom "Postpesimista", i došla mi mama i rekla tako, tako i da je sve u redu.

Ja sam se vratila za dva, tri dana u Prištini. Otišla sam u Beogradu da uzimam vizu. Ja sam dala pismo onoj ženi u Ambasadi, i ona otišla i kontrolisala i kada se vratila ja sam se radovala mnogo jer meni se činilo kao da sam sanjala, znaš. Momenta kada se vratila ja sam rekla: "Okej znači postoji škola", jer nije bilo interneta tada, i nismo mogli da kontrolišemo ove stvari. Bukvalno, znaš, i pitam se: "Gde idem?" I meni su dali vizu. Tačno za nedelju dana meni se menjao skroz život. Ja sam stigla u jednoj školi, i ta škola je bila cela ova izmena. Ja sam tu živela, učila sam, imala sam da jedem da pijem. Bilo je totalno jedan kulturni šok, i ovako je moj život nastavljen.

Aurelja Kadriu: Kako je bilo tamo, da li se sećaš te škole, osim činjenice da si živela sa drugaricama, i... ?

Jehona Đurđeala: Ja zapamtim školu. Bilo je mnogo dobro i mnogo teško istovremeno u nekim aspektima... ja sam bila mnogo siromašna, jel. Govorila sam sa mojim roditeljima jednom nedeljno pet minuta, svake nedelje. I tako malo smo imali novac da za jednu godinu ja nisam se vratila u Kosovo. I ono znaš kada imaš 17 godine, i nikada nisi bila van zemlje sama bez porodice, znači nisi bila više od desetak dana sama posle da ne možeš da dolaziš jednu godinu.... Kasnije ja sam svatila da je stvarno teško bilo ali to je tako bilo. Imala sam jedne farmerice i par cipela za dve godine dok sam bila tamo. I one sam ja farbala svaki šesti mesec. I kupila sam neke kutije sa bojama, i stavila sam u mašini i od jednom farmerice su postale nove, i....

Predavanja su bila laka, jer oni to dobro prave lakim. Kao prvo učionica ima šest, sedam učenika. To je vrsta diskusije, poput izazova, i dobro i prijatno. Pa znate, na primer mi u sociologiji učili smo o sektama, gledali smo jedan film... u filmu sa sektom koja obožava zmije. I zna se da je lako učiti kada ti se sve prezentuju. Tako da škola nikada nije mi se činila sa teškoćama. Ali ja u momentu kada sam stigla ja sam odlučila da ću ovde ostate dok završim fakultet, a da ostajem ja treba negde da nađem... više od 50 hiljada evri da plaćam još tri godine fakulteta.

Aurelja Kadriu: Aha... da malo stajemo ovde samo malo... koja godina je bila kada si ti otišla u Londonu?

Jehona Đurđeala: '96- ta.

Aurelja Kadriu: A je si li ti došla za vreme raspusta posle prve godine? Jesi li došla u Prištini?

Jehona Đurđeala: Da.

Aurelja Kadriu: A da li bih mogla da nam opišeš malo taj period, kako je bilo kada si došla iz Londona u Prištini?

Jehona Đurđeala: Govorim za '96, '97. Leto. Vidi leto '97- me nije da se mnogo sećam toga. Leto '98-me, definitivno sećam se jer tada sam bila završila prvu godinu fakulteta. Vratila sam se i razmišljam okej dolazim da se provodim i biće mi lepo u Prištini. I kada sam stigla ovde, samo što je puko rat, znači onaj unutrašnji rat u Drenici. I Garentina, na primer Fisi, i ono društvo koje smo bili u "Postpesimiste" počeli smo da idemo po terenu ili kao novinari ili kao *fixeri* tako su ih zvali kada se ide za strane novinare. I nakon četiri, pet dana kada sam bila u Prištini, nekako rekla sam ja ne mogu da sedim ovde, da pijem piva po Prištini, gde 30 kilometra malo dalje desilo se nešto tako.

I odlučila sam i ja idem da učinim tu stvar. Ubedila sam Batona Hadžiu da me jednom uzima, jer rekla sam ako idem u BBC-si i da njima kažem znam da ću da postanem *fixer*, ja mogu da budem *fixer*, i ako ne izlazim nikada po terenu, dok nisam videla selo mojim očima.... Jer ja celu porodicu imam iz Prizrena, tako da nisam imala nikakvu šansu da poznajem realno Kosovo, onaj ruralni deo, i kažem sa sobom, ima da se smeju samnom. Pozvala sam Batona Hadžiu, i kažem ovako: "Ja volim da izlazim u teren, da li me uzimate?" Imala sam 19 godina tako. "Je si li sigurna?" Reko: "Da". Ok: "Ajde". I ja tako jedno dva-tri dana, pa dve tri nedelje otišla sam sa Batonom i pisala za "Koha Ditore". I posle počela sam da radim za strane ljude, i radila sam celo to leto koje je bilo moje naj bizarnij u životu.

Aurelja Kadriu: A da li bi mogla da nam opišeš?

Jehona Đurđeala: Oh... bilo je mnogo, mnogo je bilo vreme na polju.... Ustaješ u jutro, kreneš na blindiranim kolima. Ponekad i ne blindirana. Krenula si. Imala si neku ideju kuda ideš samo nisi znala na koliko mesta *checkpoint* [kontrolne tačke] ima da ideš. Nisi znala da li ima da se potrefe srbi ili albanci. Ako su albanci da li su građani ili seljaci, od kud znam ima koji seljak koji je pronašao jedan pištolj i sada je postao šef, ili da li mi se potrefe stvarno OVK-a? Moglo je biti, (kašalj) moglo se desiti OVK-va prije podne, srbi, posle podne{pije vodu} ili obrnuto. Bilo je slučajeva kada si postigla, *checkpoint*, sa srbima, policija, koji su bili pijani. Onim svojim pištoljima i druge stvari i normalno ti se čini. I pored toga ti si učinila sav ove stvari...

Na primer, nekoliko elemenata kojim se sećam, bilo je jednom, dobila sam informaciju da postoji neka improvizovana bolnica da je bila neka kuća bez vrata, bez prozora, bez ičega, samo beton, ali jedan

siguran prostor koji predstavlja neku vrstu improvizovane bolnice. I ne mogu da se setim sa kojom novinarkom sam bila, samo onako pošli smo. I u jednoj od onih *checkpointave* ja sam videla ime Fehmi Ladvocija. I on mnogo agresivan. Ne, ne znam, tada se nešto desilo i za to bio je mnogo, nervozan, ljut: “Vi novinari, samo dolazite, gledate samo vaša posla i ništa niste radili za nas” I, znaš, “Krvožedni!” To nije meni reko, bio onako drsko go... i ja pamtim, mislim za ovaj slučaj kada smo bili u pregovoru, znaš, i rekao znaš: “Polako. Da li misliš ti da za ovo treba da se zna, kako misliš ti da ćeš da rešiš ovaj problem sama? I da li misliš da imamo podršku?”

“Treba da se vidimo, da li je tamo jedno dete, koji je ranjen i...” i ne znam na ovo on se ubedi i dozvolio je da idemo. I otišli smo mi u toj bolnici. Kuku Bože! Ne mogu da zaboravljam. Bio je dečko sedam, osam godina ispružio se bukvalno u kesi, kako da se izrazim, sa katater... kako, su ga postavili na neko mesto, pravo da ti kažem, izgleda zbog bubrega i samo ovako stajao {pokazuje sa gestovima kako je ležao}. Užas! Mislim, svega je bilo tamo. Dok ti treba da praviš slike, vodiš interviste, i da se vratiš u grad. Ako je video reportaža, onda se pomaže na prevodu i takvim stvarima. I posle izlaziš u grad i piješ jedno pivo. U to vreme mi smo izlazili preko puta, tamo prema Dardanije, bio je jedan kafič, i tu smo sedeli skupa svi mi novinari, svi *fixeri*, i svi tako, i tu smo menjali informacije šta se dešava po terenu. Bilo je novinara, ja ne, ali bili su novinari koji su preneli poruke iz Prištine u terenu i obrnuto za OVK-a.

I tako, ostaneš do 11.00 časova. Ideš kući spavaš. U jutro rano se budiš, izlaziš i ponovo isto ovako. Nisi znala šta te čeka. Ali bilo je i ...mislim, ovaj dan je bio jedan od naj težih dana. Bio je jedan drugi dan kada sam otišla sa dva novinara u selo Ljirkovac. Srbi su imali neku taktiku, došli i bombardovali su selo u početku iz daljine. Selo je ostalo pusto. Zatim su ušli. Posle i mi smo otišli u Likova i bilo je mnogo... jednom iz daljine, iz centra OVK-a, i tražili smo intervju sa “Zmijom” i sa “Sultanom”. Ja tek posle rata saznala sam da “Zmija” je Hašim Tači. Kada je izlazio ime Hašim Tači. Pitam se: “Ko je more ovaj Hašim Tači, odakle ovaj da ide u Rambuje?” Kada sam ga videla u slici, rekla sam: “Aaah, ovaj je ‘Zmija’” (smeje se).

I otišli smo sa dva novinara. Bio je jedan Amerikanac i jedan iz Engleske. I sedeli smo dosta kasno, tako da je bio jedan pravi *like scoop*. *Mi smo pravili* intervju sa njima obojicom, i osetilo se kako se približava što više i više. Znači ovi sa granatama samo su se približavali, bliže i bliže. I kada smo pošli počelo je sa pada mrak. Bilo je smračeno a naša kola [Džip] nisu bila blindirana, zeleni, ovo je totalni idiotizam, jer ne sme se otići sa takvim kolima koji izgleda kao da su vojska kola. Mnogo je bilo *weird* [čudno] jer sada vozimo, vidi se da pada mrak, pa trudimo se, da ubrzamo. Ja sam bila unapred, jedan je bio pozadi i jedan je bio vozač. A onoga pozadi uhvatila ga panika: “Oh, ja vidim ovde jednog vojnika, oh ja vidim ovde, oh vidite ima da nas ubijaju, o ovo je naša boja, o Bože, o Bože, o Bože!” Skroz je bio skrenuo čovek.

Nisam mogla da verujem da je taj novinar jedne, jedne, jedne poznate engleske novine *foreign desk* [vanjski reporter]. Nisam mogla da verujem kako može taj čovek da se ispaniči kad sam znala da njemu je taj posao svaki dan i uvek na tako sličnim mestima. Dok ja sa ovim drugim čovekom samo smo se pogledali, ovako, znaš: “Šta da mu uradiš, šta se može?” Zatim došlo mi do ovde {dotakne nos}, samo kada sam se okrenula prema njemu i rekla sam mu: “*Peter, we’re here, we have to get out of*

here, there's no point in panicking, because it doesn't make it any better, so just calm down". (Smeje se) Ali kada je video da ni na kraju, ni, ni najmanje u jednoj devojci on polako se smirio, možda postidio se, i od jednom se ućutio. Već kad je rekao: "Ok, but im not a happy bunny" (ponovo se smeje).

Rekla sam: "Baš me briga". *Anyway* [svakako], ovo je bilo jedno, jedno... oh, bilo je mnogo, bilo je bez broj takvih stvari. Mi smo došli, bili smo jedna od prvih ekipeva koji smo ulazili u Orahovac posle popaljivanja grada. I još uvek je bilo požara. Bilo je mnogo, to je preteško, teško je bilo sve ali kada smo gledali kako su popalili kuće, i nama su dozvoljavali da ulazimo. Samo kada su rekli: "Pažnja još uvek ima snajperista!"

Aurelja Kadriu: A jesu li bili srbi ili albanci?

Jehona Đurđeala: O da, da milicija je pobedila OVK-a, i mi smo otišli u jednu derviškoj bogomolji kolima i od jednom zaustavili smo kola. Stanemo, naišao je momenat kada smo morali da izlazimo iz kola, i to je bio takav momenat: "Oh, Bože!" znate, sada samo ima da puknu metke, očekivala sam sa svih strana. Ali prošlo je. Ovde sam, nisu me pogodili, *whatever* [bilo kako bilo], ima sličnih...

Aurelja Kadriu: Posle koliko vremena si se vratila u Londonu?

Jehona Đurđeala: Ovako je izgledalo moje leto, (smeje se) znaš kada se vratiš u školi: "Kako sam provela leto?" Eh, ja sam provea ovako leto.

Aurelja Kadriu: Jel bilo traumatično posle, povratak u Londonu?

Jehona Đurđeala: Više je bilo traumatično druga godina, znači '99-ta, kada ja nisam bila. Bila sam u Londonu, studirala sam, i normalno kada su izašli roditelji u Makedoniji i ovakve stvari...

Aurelja Kadriu: Kako je bilo kada si prošla iz srednje škole u fakultet, u tom periodu... ranije pričala si mi da si imala poteškoće?

Jehona Đurđeala: Da, da, ali ne znam dali je interesantno. Ja sam odlučila da ne dobijem azil, mada sa azilom možeš da dobiješ bez platna škola, jer mnogo su bili gadna ponašanja nekih albanaca u to vreme. Mislim, mnogo, mnogo, mnogo su zloupotrebili socialni sistem u Engleskoj i nisam mogla da gledam i sebe između te grupe. Plus i nisam mogla ni da se vratim sve dok ne sredim papire. Pa ono prvo bilo je glavni razlog, i ništa... ja sam se dosta namučila, pa mislim ja sam se namučila dok sam pronašla novac. Zatim puće rat koja je još više otežavao stvar. Ne znam, da me neko pita sada ponovo: "Ajde pokupi 50 hiljada eura..." sada nije 50 hiljada, sada su 80 hiljada... ali, znači, da mi neko kaže: "Ajde diži se, i sredi, pokupi novac". Ne bi znala ni sa koje strane da počnem.

Aurelja Kadriu: A jesi li komunicirala sa porodicom? Porodica jeli bila u Prištini tokom rata kada si ti bila u Londonu?

Jehona Đurđeala: Da oni su bili u Prištini u prvoj nedelji, posle su prešli u Makedoniji.

Aurelja Kadriu: A jesi li ti komunicirala sa njima, kakva je bila situacija?

Jehona Đurđeala: Da, da, ono vreme dok su bili u Prištini, komunicirali smo svaki dan, ali ono kao u svaku porodicu, tipične priče svih porodica: “Ne govorimo”. Ja pitam: “Kako ste?” “Evo dobro, dobro, dobro”. Sutra dan: “O evo majka izašla u Makedoniji. I ja ako Bog da idem sutra”. Od oca....

Aurelja Kadriu: A jesi li se vratila ti u leto ‘99-te?

Jehona Đurđeala: Da, da, (smeje se), smejem se jer moji roditelji bili su u Makedoniji, i ja došla sam iz Londona u Makedoniji. Ali oni još su pokupili neke stvari koje su stvorili za tri meseca kao izbeglice. Rekli su mi da ja idem prva: “Idi ti prva jer, jer smo čuli da su počeli da razbijaju stanove i one ih uzimaju posle... idi ti i zaštiti stan”. Ja se smejem jer toliko je, kako da kažem mnogo komična ideja da ja sam mogla da štitim bilo šta, pa ja sam tako i krenula, normalno. I bez jedne ideje da ono je sasvim ovako la-la. Ali ja sam se vratila. Bilo je sedmi ili osmi posle 19, 18-19 juna, [1999]. Pustina, totalna. Sasvim malo ljudi, jako malo stvari... ili ne znam. Tu sam ja svatila da je sasvim drugi život, putem iz Dardanije u Sunčanom Bregu gledam i idem kod jednog drugara, njemu porodica je bila za vreme rata u Prištini.

Idem gradu, prolazim put tamo prema studentske menze, studentski domovi ... prolaze neka kola onako u brzini. I on onako svira *ti ti ti* {onomatope} ko bajagi: “A koja ribica?!” I ja se okrenem i okrenula sam ruku pogano {ona je odvojila srednji prst njemu} i za ovo nisam u opšte mislila. Nastavila sam da hodam, samo kada sam videla ista kola su se vratila u parking u kojeg ja sam prolazila peške. I on počeo onu igru prstima i na kraju pretio me sa pokazanim prstom {odvaja kaži prst i preti}, i kada sam ga videla sada ja sam saznala da on mene prati jer ja sam njega vredala a on gazda ove kuće, ili bog zna ko je bio. Samo kada sam počela da jurim, išla sam nekim stepenicama gde ne bi on mogao da se popne kolima. Tu sam svatila da je ovo postalo sasvim drugi svet, znaš, i ideja da ja mogu da čuvam stan je bila prosta šala.

Aurelja Kadriu: U kom stanju je bila kuća?

Jehona Đurđeala: Ukradena, ukradeno sve. Ali, mislim nema ništa vredno da se spominje.

Aurelja Kadriu: Zatim, kada su se vratili porodica, šta se desilo?

Jehona Đurđeala: Da, oni su se vratili. Probam da se setim, ali mislim da otac se vrlo brzo vratio. Majka i tako i tako predavala je u Medicinskom Fakultetu u paralelnom sistemu. Ja sam radila za Britansku Ambasadu. Još bila sam u školi, tako da ja sam bila ovde samo za vreme leta. Prvo leto radila sam u Britanskoj Ambasadi i za britanski KFOR. Zatim ja sam završila fakultet i vratila sam se.

Aurelja Kadriu: I šta si radila kada si se vratila?

Jehona Đurđeala: Ja sam radila za jednu lokalnu organizaciju. I posle u jednoj međunarodnoj organizaciji NVO-jeu. Pošto sam ja studirala za Političke nauke, jer od “Postpesimista” ja sam bila dobila ideju, da, da, učinim za društvene promene ili da se nešto radi za ovo društvo, inače prije toga ja sam volela da budem doktorka, kao moja mama. Znači ja sam studirala Političke nauke i mislila sam da se stvari menjaju preko NVO-a. I radila sam u dve NVO, i mogu reći da je bio jedan gadan period, jer bilo je mnogo novca, mnogo materializam i za mene to je bilo, i sve što sam videla bilo je toliko licemerno, i izašla sam znači, nisam mogla da izdržim. Posle otišla sam da magistriram, i tako.

Aurelja Kadriu: Ti si master polagala u London, posle jesi li se vratila opet, iz jednog sasvim drugog života?

Jehona Đurđeala: Da, ja sam se vratila ponovo, i kako da kažem ovim procesom eliminisanja, ako ti očeš da utičeš u društvo, koja su tvoja mogućnosti? Lokalna Organizacija? Ne. Međunarodna Organizacija? Ehee! Politička stranka? Ovo je bio drugi redovni eksperimenat. I ono znači bilo je jedna lekcija. I sve redom bile su dobre lekcije. Ovo je bilo jedno od toga. I tu sam ja odlučila, znači u “ORA” ja sam naučila tri stvari jako bitne. Ovo je 2005-ta. 2004-ta, ali i 2005-ta. Kosovo ima da bude loše prije nego da bude dobro; ako očeš nešto da učiniš za Kosovo, ne smeš da imaš ruke vezane; i treća: ova šanca generacije, zadnja šanca one generacije, govorim za Vetona Suroi, i tako da nije dovoljno.

I ove su bile neke od razloga da... razlog zbog čega sam donela ovu odluku je da idem u zapadu, samo da skinem rep pod mojih vrata. Ja nisam imala rep pod vratima, nije mi uhvatila vrata rep, ja sam bila pre mlada to je značajno, ali primetila sam da ako ne paziš uz mnogo velike pažnje u Kosovo, onda te teraju na neki teritoriji jako... to je prostor svakako teritorijalan, i svakako zahteva imati svoj klan, i svoje pleme, u svojoj teritoriji. A ako očeš da radiš ti ono što misliš da ti treba da radiš ne smeš da dozvoljavaš i da padneš pod ničiju milost. I zbog toga ja sam se udaljila, vani sam stekla iskustvo, i ovo moje iskustvo meni omogućava da se vratim kada mi se pokaže prilika, znači kada ja volim. Ja sam dobila britansko državljanstvo, kupila sam stan sa svojom ušteđevinom.

Aurelja Kadriu: I kada si se vratila u Kosovo posle?

Jehona Đurđeala: Oh, ovo za mene je mnogo u redu, okej jer ja sam naučila mnogo od ovih mojih iskustava.

Aurelja Kadriu: Šta si uradila posle kada si se vratila?

Jehona Đurđeala: Sada...

Aurelja Kadriu: Šta sada radite ?

Jehona Đurđeala:... pa mislim ovaj moj zadnji povratak znači prije dve i po godina. Ja sam već odlučila. Vidite dogodili su se mnogo iskustava osim sa “Post pesimistima”, što znači ovaj aspekt rada sa omladinom, ne-formalno obrazovanje, ojačanje omladine, nešto od mojih iskustava ličnih koja sam ja doživela, više kao observisanje i videla sam koliko ima observativnih snaga. Imala sam samo ideju

jedno tri godine prije nego da se vrati i dešava ona stvar za koju ja ima da radim. Znači da radim sa omladinom, da investiram emancipaciji u njihovo obrazovanje, da se motivišu oni i da pomažu i drugima.

Zatim kako je ovo dobilo formu....Ja sam imala, znači, znala sam, da ja ima da predajem jednog dana ne-formalno obrazovanje, koje je veoma zabavno, za udruženje, izazov, dosta ima različito i ja sam počela sa prvim projektom. Šest prvih meseci nemam, pa mislim da sam bila sama i nisam uplatila sebe jer nisam imala. Znači kada se počne od nule jedna organizacija i koja nije osnivana od Norveške Ambasade ili Američke Ambasade ili bilo koje institucije, ne možeš da naplatiš sebi platu, samo da teraš onako.

Aurelja Kadriu: Ako nemaš nešto da dodaješ verujem da sada možemo da zatvaramo naš razgovor. Zahvaljujem!

Jehona Đurđeala: Okej, zahvaljujem!